

**Notat fra møde i Frøudvalget (Udvalget for forædling, sorter og handel med frø)
torsdag den 23. november 2023 i Landbrugsstyrelsen, mødesal 1****Deltagere**

Anne Fabricius, Birger Eriksen, Birte Boelt, Charlotte Holde, Christian Andreasen (formand), Claus Bech, Gerhard Deneken, Nils Elmegaard, Lasse Skovlund Bech og Bjarne Pugholm.

Fra Landbrugsstyrelsen deltog Amanda Blichert Christensen (referent), Kristine Bech Klindt, Kristine Riskær, Morten Storgaard og Ulla Katja Thybo.

Afbud

Der var afbud fra Ib Borup Pedersen, Jens Holstborg, Jon Birger Pedersen, Jørn Lund Kristensen, Kim Bonde Petersen, Leif Hagelskjær, Troels Prior Larsen, og Simon von Siebenthal.

Dagsorden for mødet

1.	Meddelelser 1. Landbrugsstyrelsen 1.1. Lovgivning, bekendtgørelser og vejledninger 2. TystofteFonden 3. Medlemmerne
2.	Sortsbeskyttelse og sortsafprøvning 1. Orientering om arbejdet i CPVO og UPOV
3.	Certificering og handel 1. Orientering om arbejdet i EU og OECD, herunder EU-Kommissionens revision af PRM-reguleringen 2. Ny anmeldelsesdato til avlskontrol for rødsvingel, bakkessvindel og fåresvingel 3. Minimum stikprøveprocenter ved kontroldyrkning af sidste generation 4. Avlskontrol frømarker (plantesundhed) 5. Eksport, herunder Traces NT, markedsåbninger, myndighedssamarbejde m.v. 6. Orientering om møde i Arbejdsgruppen om certificering 9. november 2023 7. Landbrugsstyrelsens tilsyn 2022 med TystofteFonden ved TF
4.	Orientering om GMO arbejdet i EU 1. EU-Kommissionens forslag til ændring af lovgivning om planter fremstillet med visse nye genomteknikker
5.	Eventuelt 1. Næste møde

Informationer givet i skriftlig orientering forud for mødet er medtaget nedenfor i kursiv.

1. Meddelelser

1.1. Landbrugsstyrelsen

Kristine Riskær (KR) orienterede om Landbrugsstyrelsens afskedigelsesrunde. Ca. 100 medarbejdere er fratrukket. Årsagen er et bevillingsfald i de kommende år, efter at ekstra midler til implementering af den nye landbrugsreform bortfalder. Der var ingen direkte påvirkning af afskedigelsesrunden i Planter & Biosikkerhed, men der har været en frivillig fratrædelse i enheden.

Arbejdsgangen i enheden er på nuværende tidspunkt præget af internationale arbejdsopgaver i forbindelse med revision af EU-lovgivningen om nye forædlingsteknikker (NGT), planteforneringsmateriale (PRM) og forstligt formeringsmateriale (FRM) samt en mindre forordning på området for plantesundhed (PHR). Det er en fin forberedelse til det danske formandskab i EU i sidste halvdel af 2025.

Landbrugsstyrelsen har haft auditbesøg af EU-kommissionen om håndtering af EU-lovgivningen om plantepas (Plantesundheds-forordningen). Plantepasaudit blev afholdt den 19. oktober til 27. oktober. Tre auditører fra EU-kommissionen samt to tolke var på virksomhedsbesøg hos danske gartnerier, kartoffelsorterevirksomheder og læggekartoffelavlere i løbet af en uge. De to første dage blev afholdt online. Landbrugsstyrelsen har fået fire henstillinger. EU-kommissionen kommenterede bl.a. på, at Landbrugsstyrelsen skal justere kontrolfokus til virksomheders egenkontrol og opprioritere lavrisikovurderinger. Det vil medføre forandringer i kontrollørernes arbejde med flere administrative opgaver, men ikke påvirke den samlede arbejdsmængde. Ydermere vil operatørerne opleve, at deres operatøransvar skal tydeliggøres mere, og at det er dette ansvar kontrollen fremover vil være rettet mod. Alle auditrapporter findes på EU-Kommissionens hjemmeside. Gerhard Deneken (GD) pointerede, at der i fremtiden også vil blive auditeret på frø-området, som en konsekvens af den nye PRM-lovgivning.

1.1.1. Lovgivning, bekendtgørelser og vejledninger

Kommende bekendtgørelser

Sortslistebekendtgørelsens bilag 1 bliver opdateret pr. 1 januar 2024 med en række nye afprøvningsprotokoller.

Vi arbejder stadig på at udstede ændringer af sædekorns-, markfrø- og grøntsagsfrø-bekendtgørelserne, men dette bliver nok først i løbet af foråret. Ændringerne vil, som tidligere nævnt, primært omfatte præciseringer, der har vist sig behov for i forbindelse med udarbejdelsen af virksomhedsvejledningen. Derudover udestår fortsat spørgsmålet om vandindhold i sædekornsbekendtgørelsen, som vi også forventer bliver afklaret her.

Vi har også fortsat et udestående servicetjek af bekendtgørelse om formering af plantenyheder til erhvervsmæssig anvendelse i egen bedrift og bekendtgørelsen om Plantenyhedsnævnet.

Lug ud i lovgivningen

Mundtlig orientering om ministeriets projekt:

<https://fvm.dk/ministeriet/love-og-regler/lug-ud-i-lovgivningen>

Kristine Bech Klindt (KK) orienterede om, at ministeren har fokus på, at Landbrugsstyrelsens regler skal være enkle, klare og ukomplicerede. Ministeren opfordrer alle interessenter til at melde ind, hvis der er regler, der er unødvendige, overkomplicerede eller overimplementerede. KK pointerede, at fordi frøområdet er EU-reguleret sætter det en begrænsning, men at alle har mulighed for, og er velkomne til, at melde en regel eller sende bemærkninger til lugud@fvm.dk.

Birger Eriksen (BE) spurgte ind til nødvendigheden af kriterier for sortsblandinger og sortslister i bekendtgørelser. KK svarede, at sortslisten er juridisk bindende for de sorter, der bliver godkendt, og er nødvendig for håndhævelse af reglerne. Det samme gælder for sortsblandinger, hvor der bliver truffet afgørelse på baggrund af kriterierne i bekendtgørelsen. Ved næste lovændring, der kommer i forbindelse med PRM-lovgivningen, vil der arbejdes på at få sortslisten ud af bekendtgørelsen.

Vejledninger

Virksomhedsvejledningen er under opdatering og forventes udsendt i foråret 2024.

1.2. TystofteFonden

GD orienterede om ISTA-audit af TystofteFonden på prøvetagning. I 2020 havde TystofteFonden 13 substantielle afvigelser, 7 ikke-substantielle afvigelser og 1 anbefaling. I 2023 havde TystofteFonden 4 substantielle afvigelser, 9 ikke-substantielle afvigelser og 5 anbefalinger.

TystofteFonden har opstartet en serie af workshops for alle anmeldere om bæredygtig værdisafprøvning i forbindelse med PRM. Tilbage meldingen fra den første workshop er, at der overordnet set er stor tilfredshed med den integrerede afprøvningsmodel, der er med til at sikre en høj udskiftning af sorter, som bidrager til løbende tilpasning til klimatiske og politiske forhold. Der blev lagt vægt på, at vurderingen af danske sorter skal være under danske forhold eller under dyrknings- og praksisnære forhold. Konklusionen er, at afprøvningsmodellen giver mulighed for at identificere bæredygtige sorter. Der er tvivl, om den bæredygtige værdisafprøvning skal dokumentere sortens bæredygtighed, eller om den skal give mulighed for at identificere bæredygtige sorter. Det er ikke defineret pt. Der er et ønske om, at sortsafprøvning under fungicidbehandling og under ikke-fungicidbehandling bliver obligatorisk for alle sorter, og at mulighederne for parametre for udbyttestabilitet, kvælstofeffektivitet og pesticidforbrug undersøges. TystofteFonden fortsætter med workshops om bælgæd og olieplanter, majs og græsser, og kartofler, og forventer at være færdig den 15. april 2024. Den 13. maj – 15. maj 2024 får TystofteFonden besøg af en netværksgruppe af værdisafprøvningskoordinatorer fra EU.

Der er blevet afholdt kursus for nye prøvetagere og opfølgingskursus for erfarne prøvetagere i november.

TystofteFonden har haft besøg af Nordic Seed og Sejet Planteforædling.

1.3. Medlemmerne

Birte Boelt (BB) fortalte, at ISTA har et stort fokus på anvendelse af nye teknologier til eksisterende analysemetoder. Der er tvivl om, hvorvidt en ny teknologi skal valideres, og i så fald hvor omfattende valideringen skal være. Den teknologi, der er mest i søgelyset, er multispektral billedanalyse, som DSV, DLF og Nordic Seed arbejder med i samarbejde med Videometer. Der er nedsat en arbejdsgruppe med repræsentanter fra forskellige tekniske komitéer og fra bestyrelsen i ISTA med en dansk repræsentation.

Anne Fabricius (AF) nævnte, at EyeFOSS også kunne være en mulighed at undersøge.

KR fortalte, at Rusland har en ny lov, der bl.a. kræver et ”genetic plant pass” for at kunne modtage en importtilladelse til Rusland. BB sagde, at det kunne være et område for ISTAs tekniske komité for GMO.

AF orienterede om, at DAKOFO har sendt en dispensationsansøgning for lav spireevne i vårbyg og havre til Landbrugsstyrelsen. GD nævnte, at TystofteFonden skal orienteres om dispensationsansøgningen.

Christian Andreasen (CA) oplyste, at DanSeed holder symposium 27. februar – 28. februar 2024 på Kobæk Strand. Der kan læses mere om DanSeed på Århus Universitets hjemmeside. [DanSeed kan tilgås her](#).

Charlotte Holde (CH) fortalte, at HortiAdvice har fokus på gartnerier og deres sprøjtemidler, da der er en del, der oplever at få bøder fra Miljøstyrelsen, fordi etiketterne fra sprøjtemiddelsproducentens side ikke følger miljølovgivningen. Der er f.eks. krav om at en dansk etikette skal dække den udenlandske etikette, etiketten skal passe til beholderens størrelse og etiketten skal være læselig.

Nils Elmegaard (NE) orienterede om et rekord dårligt høstår i 2023. Det har dog ikke påvirket forsynings sikkerheden. Til næste år forventes et faldende areal for græsfrø og et stigende areal for havefrø til eksport.

2. Sortsbeskyttelse og sortsafprøvning

2.1. Orientering om arbejdet i CPVO og UPOV

CPVO:

Møde i administrationsrådet den 3.-4. oktober 2023. Næste møde bliver afholdt den 11. april 2024.

Ny forperson for CPVO er fra Spanien (Jose Antonio Sobrino Mate). Kristine Bech Klindt er valgt som ny viceforperson.

CPVO's vision mod 2026 indeholder tre strategiske mål:

- 1) Strive for operational excellence*
- 2) Develop the PVR Value Chain*
- 3) Shape a legal and policy framework fit for purpose*

Statistik: Der er modtaget 2.066 ansøgninger i perioden 1. januar 3. oktober 2023, hvilket er et fald på 7 pct. i forhold til 2022. Der er ikke nævneværdige ændringer i forhold til

fordelingen mellem afgrødetyper i forhold til 2022 (Frugt: 7 pct., Pryd: 37 pct., Grøntsager: 24 pct. og landbrugsarter 32 pct.).

Flest ansøgninger fra EU-medlemsstater kommer fra NL, FR og DE. Uden for EU kommer ansøgningerne primært fra CH, USA og UK. Som tidligere år kommer ca. 80 pct. af ansøgningerne fra EU-medlemsstater og 20 pct. fra lande uden for EU.

Antallet af opgivne beskyttelser er steget med 16 pct. sammenholdt med 2022, men her var der også et fald i antallet af opgivelser på over 17 pct. sammenholdt med 2021. Antallet er derfor ikke helt oppe på samme niveau som under Covid.

Kommunikation: Som et led i deres kommunikationsstrategi vil CPVO i 2024 have fokus på at udvikle strategiske partnerskaber med fx forædlerorganisationer, universiteter og erhvervet i øvrigt.

Flytning: På CPVO-mødet i april 2023 blev det godkendt, at CPVO kunne gå videre med deres planer om at flytte. CPVO's nuværende bygninger vil blive sat til salg via en offentlig auktion. Den første bygning forventes at blive sat til salg i marts/april 2024. Forventningen er stadig, at flytningen vil ske i løbet af 2025, hvor den nye bygning står færdig.

Projekter: CPVO har godkendt ét nyt projekt i 2023 til medfinansiering. Projektet løber over to år fra 2024 og har til formål at validere en metode, der skal bidrage til at reducere omfanget af referencesorter for vinterraps.

SMEⁱⁱ Fund: I starten af 2023 blev der lanceret en mulighed for, at SMV'erⁱⁱⁱ kan søge refusion for ansøgningsgebyret ved online-ansøgninger for PVR. Refusionen udgør 50 pct. af ansøgningsgebyret. Der er kun modtaget 144 ansøgninger. Hvis kassen skal tømmes, så skal der sendes en del flere ansøgninger. Der er ikke givet nogen afslag af indholdsmæssig årsag, kun det formelle, som fx manglende dokumentation eller to ansøgninger for samme PVR-ansøgning.

CPVO har udarbejdet nogle korte videoer for at promovere muligheden. Derudover tweetes der løbende, postes på LinkedIn og forskellige oplysninger på hjemmesiden.

Fonden løber kun til og med 2024. Det drøftes stadig, om refusionen kan udvides til også delvist at omfatte afprøvningsgebyrer og om refusionsbeløbet kan forhøjes. DG GROW skulle efter sigende have sagt god for det, som nu bare skal implementeres af EUIPO.

I praksis fungerer det ved, at man, før man søger om sortsbeskyttelse, skal søge om en voucher fra SME Fund'en. Den godkendes af EUIPO. Herefter skal man ansøge om sortsbeskyttelse, og når man har betalt ansøgningsgebyret, kan man søge om refusion.

Evaluering af CPVO og revision af sortsbeskyttelsesforordningen: Drøftelserne om evaluering af CPVO og revision af sortsbeskyttelsesforordningen er gået i gang i KOM. KOM forventer at starte en ekstern evaluering i 2024, som skal ende ud i et forslag til videre proces. Der er ikke truffet nogen endelige beslutninger endnu, hverken om CPVO's fremtid eller behovet for en revision af forordningen.

Voucheren skal indløses inden seks måneder.

UPOV^{iv}

De årlige UPOV-møder fandt sted den 23.-27. oktober.

Det nye ledelsesteam i UPOV bestående af Yolanda Huerta-Casado (Vicegeneralsekretær), Martin Ekvad (juridisk chef) og Leontino Taveira (chef for tekniske forhold og global udvikling) er tiltrådt den 15. oktober 2023.

Problemstillingen omkring, hvorvidt forældrelinjer mister deres nyhedsværdi, når hybriden er markedsført er stadig aktuel, også efter medlemmerne havde svaret på et spørgeskema rundsendt af UPOV. Spørgsmålet vil løbende blive taget op til UPOV-møderne for at afdække problemstillingens omfang.

Den meget omdiskuterede Explanatory Nota om Essentially Derived Varieties (EDV)^v blev godkendt. Dog vil også dette spørgsmål blive taget op årligt med henblik på at kunne vurdere erfaringerne med EDV og deraf følgende behov for en ny revision af Explanatory Note.

Der arbejdes fortsat i arbejdsgrupperne "Guidance concerning Smallholder Farmers in relation to private and non-commercial use" og "Harvested Material and Unauthorized use of Propagating Material".

KK fortalte, at EU vil rette blikket mod sortsbeskyttelsessystemet på den anden side af PRM. Det betyder, at CPVO vil blive evalueret og sortsbeskyttelsesforordningen vil blive gennemgået med henblik på at afdække behov for opdateringer. Arbejdet på sortsbeskyttelsesområdet vil formentlig starte i 2025. BE spurgte, hvad baggrunden for revisionen er. KK svarede, at sortsbeskyttelsesforordningen er fra 1994, og at den ikke lever op til de standarder, der er for lovgivning i dag. BE nævnte, at systemet ikke fungerer for farm saved seeds.

GD orienterede kort om den tekniske komité i UPOV. Der er kommet en ny metode til at vurdere sorters ensartethed i fremmedbestøvning i græsser, som er en variant af en allerede eksisterende analyse. I de tekniske arbejdsgrupper, herunder landbrugsafgrødearbejdsgruppen, vil guidelines for foderbeder, vårbyg og ærter blive revideret.

3. Certificering og handel

3.1. Orientering om arbejdet i EU og OECD, herunder EU-Kommissionens revision af PRM^{vi}-reguleringen

EU

Notat fra møde i stående komité for frø 12. maj 2023 er sendt til frøudvalget.

Revision af de 12 markedsdirektiver om frø og andet planteformeringsmateriale

Kommissionen offentliggjorde forslag til forordning om planteformeringsmateriale den 5. juli 2023. Forslaget blev lagt på Høringsportalen, hvor det nu ligger i både engelsk og dansk sprogversion: Høringsmaterialet findes på Høringsportalen her:

<https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/67739>

I har nu mulighed for at sende jeres eventuelle bemærkninger på baggrund af den danske version af forslaget til planter&biosikkerhed@lbst.dk.

Høringsfristen er torsdag den 7. december 2023.

Forslaget skal erstatte diverse direktiver om planteformeringsmateriale, som I finder her:

https://food.ec.europa.eu/plants/plant-reproductive-material/legislation/specific-legislation_en

Kommissionen foreslår som noget nyt, at hele planteforneringsområdet medtages under kontrolforordningens bestemmelser.

Det foreslås, at professionelle operatører fremover kun skal registreres efter plantesundhedsforordningen.

*Professionelle operatører kan som noget nyt autoriseres til at **printe** officielle mærkesedler og certificering under officielt tilsyn. Det er uklart om kontroldyrkning kan udføres autoriseret under officielt tilsyn.*

Der medtages en række undtagelser med det nye forslag:

- reglerne for bevaringssorter videreføres men uden mængdekraV og region
- reglerne om heterogent materiale udvides til også at omfatte ikke-økologisk produktion
- markedsføring til slutbrugere på en række betingelser, herunder krav om små pakninger
- markedsføring til og mellem genbanker, organisationer og netværk
- udveksling af frø i naturalier mellem landmænd på en række betingelser, herunder at de ikke er sortsbeskyttede

Reglerne om handel i lukkede kredsløb er ikke videreført i det nye forslag.

Der foreslås regler om forædlermateriale.

Det foreslås at indføre en foreløbig tilladelse i hastetilfælde til markedsføring af frø, der ikke er certificerede som værende i overensstemmelse med de gældende kvalitetskrav. Der foreslås en begrænsning på en måned i den forbindelse.

Det foreslås, at blandinger hvor der indgår arter, som ikke er omfattet af reguleringen, kun kan indgå i såkaldte miljøfrøblandinger.

Det foreslås desuden, at der kun må blandes partier fra samme høstår.

Der indføres krav om bæredygtig værdisafprøvning og mulighed for autorisation af virksomheder til selv at udføre afprøvningen under officielt tilsyn.

Kommissionen har oprettet en særlig hjemmeside, hvor der løbende vil blive orienteret om revisionen^{vii}.

Forslaget har en implementeringsperiode på tre år fra vedtagelsen. I den treårige periode vil skulle udstedes en række gennemførelsesretsakter, med supplerende tekniske og detaljerede regler til hovedforordningen.

Det er i denne forbindelse værd at bemærke, at der er tale om forordninger, som vil være direkte gældende i Danmark. Det betyder, at vi ikke kan forvente at kunne udstede nationale særregler.

*KK fortalte, at Kommissionen har rettet "udstede" til "printe" i PRM-forslaget, som også fremgår af bilaget til Frøudvalgsmødet: "Professionelle operatører kan som noget nyt autoriseres til at **printe** officielle mærkesedler".*

BE og NE sagde, at de begge har oplevelsen af, at der er en udpræget skepsis til PRM-forslaget i Tyskland. NE sagde, at Tyskland mener, at forslaget er omkostningsfuldt, opgavetungt og særligt at den officielle kontrol bliver en byrde. GD nævnte, at den tyske holdning kan skyldes, at Tyskland ikke har en autorisationsmodel, og at forslaget kommer til at kræve at de laver en. KK

har ikke indtrykket af, at udfordringerne er så store, at Tyskland ikke vil stemme for forslaget. Danmark har ikke vurderet, at PRM-forslaget medfører store finansielle omkostninger. KK vil spørge Tyskland til næste PRM-møde.

GD spurgte til videreførelsen af de danske særregler. KK svarede, at Landbrugsstyrelsen er opmærksom på de danske særregler, men opfordrede alle til at læse den danske version af forslaget og komme med bemærkninger til opmærksomhedspunkter ifm. danske særregler. Det bliver højst sandsynligt svært at bibeholde de højere danske kvalitetsnormer samt undtagelser for arter.

NE spurgte ind til proceduren for delegerede retsakter og gennemførelsesretsakter. KK forklarede, at for gennemførelsesretsakter bliver medlemsstater inddraget via SCoPAFF, og at medlemsstater typisk også bliver hørt i forbindelse med delegerede retsakter, selvom der ikke er krav herom. Forordning finder anvendelse tre år efter den bliver vedtaget. Det er i denne treårige periode, at alle gennemførelsesbestemmelserne skal på plads, således alt finder anvendelse fra samme dag.

Der blev i plenum udvist bekymring for erstatningsordningen for sædekorn, gyldighedsperiode, nultolerance for flyvehavre, ændringer af regler for lukkede kredsløb, ændringer i regler for heterogent materiale, ændringer i krav til blandinger samt krav til bæredygtighedsværdiafprøvning, herunder nye arter.

OECD

Der er afholdt teknisk arbejdsgruppemøde og årsmøde om handel med frø 19.-23. juni 2023. Der er kontakt med Colombia, Rwanda, Kina, Azerbajjan, Tadjikistan, Malawi og Mozambique, som alle udviser interesse for at komme med i OECD på frøområdet. Regler om frøblandinger blev vedtaget, og de træder i kraft 1. januar 2024. Nigeria bliver nyt medlem af OECD Seed Schemes efter en positiv evaluering. OECD-sekretariatet arbejder videre med digitaliseringsprojektet med en seed lot hub og på sigt elektroniske mærkesedler. Reglerne om mærkning af præbasisfrø blev revideret.

3.2. Ny anmeldelsesdato til avlskontrol for rødsvingel, bakkesvingel og fåresvingel

Vi forbereder en ændring af bekendtgørelsen om markfrø i foråret 2024, så anmeldelsesfristen til avlskontrol for rødsvingel, bakkesvingel og fåresvingel følger fristen for indgivelse af fælleskemaet, som pt. er 21. april. Det skyldes, at disse svingelarter skrider så tidligt, at den generelle avlsanmeldelsesfrist for græsser 1. maj giver udfordringer i forhold til planlægning og udførelse af stikprøvekontrol på arealerne. Det vil derfor hjælpe TystofteFonden, hvis rødsvingel, bakkesvingel og fåresvingel kommer ind før den store bunke anmeldelser, så de kan håndteres selvstændigt og blive sendt rettidigt til stikprøvekontrol.

På mødet 11. maj var der enighed om at se tiden an i forhold til håndtering af dette års avlsanmeldelser og drøfte fristen igen efter sommerferien.

3.3. Minimum stikprøveprocenter ved kontroldyrkning af sidste generation

TystofteFonden har set på behovet for justering af stikprøveprocenter for kontroldyrkning af sidste generation jf. bilag 9 i markfrøbekendtgørelsen^{viii} og bilag 8 i sædekornsbekendtgørelsen^{ix}.

De nuværende stikprøveprocenter blev fastlagt efter indstilling fra frøudvalget på møde den 20. april 2010. Stikprøveprocenterne var baseret på de foregående fire års gennemsnit og OECD-reglernes retningslinjer. Landbrugsstyrelsen vurderede på baggrund af frøudvalgets indstilling, at 3, 5 og 10 procent var et passende niveau afhængig af antal faldne partier for den enkelte art.

Procent faldne partier	Minimumsniveau for stikprøvekontrol i procent af certificeret frø	OECD-retningslinjer
<0,5	3	5
0,5 - 3,0	5	10
>3,0	10	25

TystofteFonden har set på procent faldne partier for de enkelte arter de seneste 12 år og ud fra de vedtagne retningslinjer betyder det, at stikprøveprocenten bør stige for nogle arter og falde for andre arter:

Stikprøveprocenten bør stige fra 3 til 5 pct. for følgende arter:

- Alm. hundegræs
- Vinterrug.

Stikprøveprocenten bør stige fra 5 til 10 pct. for følgende arter:

- Krybhvene
- Strandsvingel
- Vinterraps.

Stikprøveprocenten bør falde fra 10 til 3 pct. for følgende arter:

- Alm. rapgræs
- Vårhestebønne.

Stikprøveprocenten bør falde fra 5 til 3 pct. for følgende arter:

- Alm. hvene
- Bakkessvingel
- Gul sennep
- Guldhavre
- Hvidkløver
- Lucerne
- Olieræddike
- Smalbladet lupin
- Spelt
- Vinterbyg

- Vinterhestebønne
- Vinterhuede

For de øvrige arter vil stikprøveprocenten være uændret.

Der er medsendt et bilag, hvor det detaljerede datagrundlag fremgår.

3.4. Avlskontrol frømarker (plant sundhed)

Der har været afholdt møde den 31. januar 2023 mellem Landbrugsstyrelsen og virksomheder med aktivitet på ordningen. Det ledte blandt andet til, at Landbrugsstyrelsen i år har valgt at forsøge med at modtage materiale direkte fra virksomhederne fra Google Earth, for så at konvertere det til ArgGis-data til kontrolbrug. Ca. 95 pct. af de arealer, der blev kørt i år, var registreret elektronisk, og det blev oplevet som en hjælp for kontrollørerne.

Det var en stor succes, dog stadig med plads til forbedring. Det var væsentlig lettere for Landbrugsstyrelsen at lokalisere den enkelte mark, men også at planlægge og overskue hvilke andre marker, der lå i området.

Et stort forbedringspotential for Landbrugsstyrelsen ligger i, at Landbrugsstyrelsens Team Plantetilsyn selv i højere grad kan redigere i ArgGis-data løbende, hvilket desværre ikke var muligt i år. Det forventes, at det bliver samme måde, det kommer til at køre på til næste år, men der vil Landbrugsstyrelsen forsøge at få de sidste 5 pct. af markerne ind i programmet også. Det er fortsat på frivillig basis.

Ordningen forventes, at blive genberegnet i efteråret 2023, jf. krav i Finansministeriets Budgetvejledning. Forventning er, at der vil ske prisstigninger i sæson 2024 for at ordningen skaber balance.

Omfanget af ordningen har været stødt stigende de seneste år, og det er en stor planlægnings- og arbejdsmæssig udfordring for Landbrugsstyrelsen at køre så mange marker så koncentreret, som vi har gjort i år. 2023 har dog kørt godt, og Landbrugsstyrelsen oplever, at der har været et godt samarbejde med virksomhederne om opgaven.

Udviklingen i antal kontroller (antal marker) og antal ha samlet over de seneste år.

År	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kontroller	177	190	237	220	216	323	377
Ha	2042	2447	3242	2240	1913	4214	5030

Ulla Katja Thybo (UT) orienterede om avlskontrol af frømarker. Der planlægges endnu et møde til februar mellem Landbrugsstyrelsen og virksomheder med aktivitet på ordningen. Der blev udtaget prøver til analyse for skadegørere på 59 marker ud af 377 kontroller i 2023. I ca. 30% af prøverne blev skadegørere, som der blev kontrolleret for, bekræftet ved laboratorieanalyse.

NE fortalte, at frøproducenterne er meget interesserede i at afholde et møde igen. NE spurgte, om der er en afklaring på stigning på gebyrer. UT svarede, at der ikke er en afklaring endnu. KR tilføjede, at der mangler en pris- og lønindeksregulering af priserne. Prisstigningerne bliver muligvis først gældende pr. 1. juli eller 1. august 2024. Desuden forsøger styrelsen at ensrette rekvirerede ydelser for frø og kartofler, så der kommer mere gennemsigtighed.

3.5.

Eksport, herunder Traces NT, markedsåbninger, myndighedssamarbejde m.v.

Eksport og TRACES NT

Eksport til Rusland: Eksportforbud grundet EU-sanktioner foreligger fortsat for planter og juletræer. Frø til udsæd er ikke omfattet af EU eksportsanktionerne, men siden 27. oktober 2023 har Rusland indført et generelt importforbud, som omfatter alle certifikatpligtige varer, der eksporteres fra Danmark. LBST udsteder således ikke plantesundhedscertifikater til Rusland på nuværende tidspunkt.

LBST har udsendt en faglig meddelelse om sagen. Den eksport, der har været umiddelbart op til importforbuddet, har været frø til udsæd med anden oprindelse end dansk og fra 1-2 virksomheder. Frøene vil muligvis kunne eksporteres fra andre EU MS.

Efter indførelse af EU-sanktioner mod Rusland, har nogle varer fundet nye veje, så der sker eksport til andre lande, som derefter handler varen til Rusland. Omgåelse af sanktionerne er strafbart og KOM har lavet en vejledning, hvor virksomheder kan læse om opmærksomhedspunkter. LBST har udsendt en faglig meddelelse om sagen.

[Du finder vores faglige meddelelser her, hvor du også kan abonnere på dem](#)

Eksport til Storbritannien: Der var varslet certifikatpligt på afskårne juletræer fra sæson 2023, men det er endnu engang blevet udskudt. Denne gang til 31. januar 2024, hvor import af juletræer kræver plantesundhedscertifikat. Hidtil har der været to risikoklassificeringer, hhv. højrisiko- og lavrisikovarer, hvor højrisikovarer er certifikatpligtige. Men fra 31. jan 2024 indføres der en ny kategori, som er middelrisikovarer, der også omfattes af certifikatpligten. For frø har det betydning for Prunus, Rubus og Zea mays, som rykker fra lavrisiko til middelrisikoklassen og dermed omfattes af certifikatpligten. Højrisikovarer, som hidtil har været certifikatpligtige, skal fortsat følges af et plantesundhedscertifikat. Der er fortsat en lang række frø i lavrisikogruppen, som kan eksporteres uden et plantesundhedscertifikat til Storbritannien.

[Du finder risikoklassificeringen på Storbritanniens hjemmeside her](#)

UT orienterede om eksport til Storbritannien, der er blevet et tredjeland. Storbritanniens nye importkontrolmodel BTOM (Border Target Operating Model), træder i kraft 31. januar 2024. Dokumentkontrollen implementeres pr. 30. april 2024.

TRACES

EU's IT-system Traces NT (TNT) har været obligatorisk at benytte til eksportanmeldelser i Danmark siden 1. oktober 2022, altså godt et år. Det er ikke obligatorisk at benytte systemet til eksport fra EU-lande som sådan, men flere og flere lande arbejder på at benytte TNT. Der er udstedt over 12.000 certifikater i systemet i Danmark på nuværende tidspunkt. Det er Landbrugsstyrelsens opfattelse, at det fungerer godt, og de værste børnesygdomme er overstået. En række virksomheder er blevet glade for det. Landbrugsstyrelsen har været meget aktiv i forhold til at komme med udviklingsforslag, og har sendt over 117 spørgsmål og forbedringsmuligheder til EU-Kommissionens TRACES-team, og mange er også implementeret i praksis i dag. Næste step er at få flere tredjelande til at modtage certifikaterne elektronisk (ePhyto), så vi mindsker brugen af papircertifikater, snyd og sikre lettere administrative procedurer for alle. Tredjelande arbejder mere på at kunne sende ePhyto end at kunne modtage. Derfor har KOMM gjort en indsats for at kontakte tredjelande med henblik på at få dem til at kunne modtage elektroniske certifikater og der arbejdes nu på at lave en

prioriteret indsats, hvor Danmark, sammen med andre lande, indmelder de lande ind, som vi har størst eksport til.

57% af al import til EU er med elektroniske certifikater. Bjarne Pugholm (BP) fortalte, at virksomheder er blevet glade for TRACES, og roser Landbrugsstyrelsen for at inddrage virksomhederne. En enkelt større virksomhed på frøområdet har haft vanskeligt ved omstillingen, og har helt ekstraordinært en midlertidig dispensation på baggrund af en handlingsplan for implementering.

Markedsåbninger, myndighedssamarbejde m.v.

Landbrugsstyrelsen har udsendt en faglig meddelelse om Access2markets, som kan hjælpe virksomheder med information om eksisterende og nye markeder. På siden findes der tutorials, som kan hjælpe dig i gang.

Du finder et link til Access2markets her

3.6. Orientering om møde i Arbejdsgruppen om certificering 9. november 2023

I finder referater fra møder i arbejdsgruppen her: <https://lbst.dk/virksomheder/froe-og-saedekorn/udvalg/arbejdsgruppen-om-certificering-af-froe-og-saedekorn/#c10490>

Landbrugsstyrelsen præsenterede følgende punkter på mødet:

- Augustenborg, historie og nu (inkl. rundvisning)
- EU-regulering, bekendtgørelser og vejledninger
- Plantesundhedskontrol af frømarker (avlskontrol)
- Eksport til Rusland

Derudover blev der drøftet en lang række tekniske punkter i forhold til certificering af frø.

Mødet blev holdt hos Landbrugsstyrelsen i Augustenborg.

GD nævnte, at der var 21 mødedeltagere fra 16 virksomheder til arbejdsgruppemødet. På arbejdsgruppemødet blev kursus for erfarne markkontrollører i efteråret drøftet. Efterårskurset blev oprettet, fordi der var et ønske fra virksomhederne om et kursus for erfarne markkontrollører på dette tidspunkt af året. Det er blevet afholdt de seneste 2-3 år, men der er ofte kun få tilmeldinger, og derfor spurgte TystofteFonden virksomhederne på arbejdsgruppemødet, om det skal bibeholdes. Der var enighed fra virksomhederne om fortsat at afholde efterårskurset.

3.7. Landbrugsstyrelsens tilsyn 2023 med TystofteFonden

GD orienterede om Landbrugsstyrelsens årlige tilsyn med TystofteFonden. Landbrugsstyrelsen undersøgte en lang række forhold, herunder håndtering af partikontrol, forsegling og mærkning, kontroldyrkning, certificering, annullering af partier, kontrol af handel, gyldighed, indførsel, standardfrø, frøblandinger, miljøfrøblandinger, småpakninger, bevaringssorter og autoriserede prøvetagere. TystofteFonden blev gjort opmærksom på kravet til stikprøvekontrol af manuel prøvetagning. Der udføres samlet set 2500-3000 manuelle prøvetagninger årligt. Der skal kun laves kontrol af manuel prøvetagning på partier til certificering, som TystofteFonden hidtil ikke har gjort.

TystofteFonden blev også oplyst om, at der er 130 aktive prøvetagere i Danmark, men TystofteFonden modtager kun indberetninger fra de samme 30-40 prøvetagere. TystofteFonden opfordrede virksomhederne til at påminde prøvetagere om, at indberette prøvetagninger til TystofteFonden, fordi de opererer på TystofteFondens vegne som prøvetagere. Landbrugsstyrelsen opfordrede TystofteFonden til at have fokus på GMO-partier. Landbrugsstyrelsen fandt desuden en uoverensstemmelse i TystofteFondens Instruks i prøvetagning, som er ISTA-auditeret, der skal rettes.

4. Orientering om GMO-arbejdet i EU

4.1. EU-Kommissionens forslag til ændring af lovgivning om planter fremstillet med visse nye genomteknikker (NGT)

Morten Storgaard orienterede om NGT-forslaget med en status på udvalgte emner. Billedet ændrer sig hele tiden. Der er både lande for og imod forslaget. Kommissionen lægger op til en harmonisering af reglerne, således at de gælder i alle medlemsstater, men nogle medlemsstater ønsker muligheden for dyrkningsundtagelse. Der er en diskussion om, hvorvidt den nuværende mærkning er tilstrækkelig for NGT1-planter. Kommissionen mener, at mærkning af NGT1-planter til slutbrugeren kan ende med at ødelægge forslaget. Hvorvidt NGT skal være tilladt i økologi lægger også op til uenighed. Patenter reguleres ikke i forslaget, men Kommissionen skal udarbejde en vurdering af følgerne/konsekvenserne i relation til patentering, der kommer senest i 2026. Der har løbende været tilføjelser og ændringer, heriblandt tilføjjelsen af 20 modifikationer pr. monoploid genom. 15 medlemsstater og medlemsstater der repræsenterer 65% af EU's samlede befolkning, skal stemme for, for at forslaget går igennem. Tyskland og Frankrig er afgørende stemmer pga. deres populationsstørrelse. Der er stor opbakning til forslaget fra Folketinget.

5. Eventuelt

KR spurgte, om det skal være muligt for suppleanter at deltage i møderne. I forretningsorden fremgår det, at Frøudvalgets medlemmer er udnævnt personligt. Det giver en god kontinuitet, at det er de samme personer, der sidder om bordet, men somme tider er der behov for, at en suppleant kan træde til. Der er stemning for, at der i forretningsordenen tilføjes, at der skal være mulighed for en fast suppleant for hvert medlem. Der var også enighed om, at udvalget fortsat afholder møder med fysisk deltagelse.

5.1. Næste møde

Næste møde foreslås til fredag den 1. marts 2024 i Nyropsgade. Kristine Riskær har 25. års jubilæum, og inviterer til reception i Nyropsgade i forlængelse af udvalgsmødet.

Der var på det seneste møde interesse for, at forårsmødet 2024 blev holdt i Augustenborg. I stedet foreslår Landbrugsstyrelsen, at udvalget holder efterårsmødet 2024 i Augustenborg.

Den foreslåede dato for næste møde den 1. marts 2024 blev accepteret.

Slutnoter:

ⁱ [Tilgå CPVO, EU's sortskontor, her](#)

ⁱⁱ SME: Small and Medium sized Enterprises.

ⁱⁱⁱ SMV: dansk betegnelse for SME'er, står for små og mellemstore virksomheder.

^{iv} [Tilgå hjemmesidne for den internationale union for sortsbeskyttelse her](#)

v EDV: Essentielt afledte sorter.

vi PRM bruges som en samle-forkortelse for EU-Kommissionens regulering af planteforneringsmateriale, herunder forstligt formeringsmateriale (som ofte forkortes FRM)

vii [Tilgå EU-Kommissionens hjemmeside om revision af EU-lovgivningen her](#)

viii [Markfrøbekendtgørelsen findes her](#)

ix [Sædekornsbekendtgørelsen findes her](#)